

ESTIMAREA ACTIVITĂȚILOR ILEGALE ÎN ROMÂNIA

A. Prezentare generală și un cadru general pentru activitățile ilegale în conturile naționale

1. Cerințele conturilor naționale în ceea ce privește activitățile ilegale

SEC 95 alineatul (1.13 g) și 3.08 (ultimul paragraf) prevede că activitățile ilegale care îndeplinesc criteriile unei tranzacții economice trebuie incluse în calculul PIB/VNB. Activitățile ilegale sunt definite ca acele tranzacții care sunt, în general, interzise de legislația națională. Delimitarea între ceea ce se consideră legal sau ilegal poate varia de la o țară la alta. Un criteriu important de includere a activităților ilegale în conturile naționale este de a îndeplini criteriile unei tranzacții economice, ceea ce înseamnă o interacțiune între unități de comun acord, astfel încât nicio parte nu este obligată, în acest context, să efectueze activități ilegale.

Nu există nicio dispoziție generală în SEC 95 care să dea posibilitatea de a exclude anumite elemente din sfera producției deoarece acestea sunt dificil de măsurat sau estimat. Pe de altă parte, VNB ar trebui să evalueze fiabilitatea, comparabilitatea și exhaustivitatea VNB și ale componentelor acestuia ținând cont de principiul raportului costuri-beneficii. Prin aplicarea acestui principiu ar trebui să se evite angajarea unor resurse disproporționate pentru calcularea unor elemente nesemnificative. Eurostat a considerat că proporția de 0,02-0,99 % din PIB nu este considerată neglijabilă.

Având în vedere importanța acestora în UE, următoarele activități ilegale ar trebui să fie incluse în estimarea conturilor naționale:

- prostituție;
- producția și traficul de droguri;
- contrabandă cu alcool și produse din tutun.

În cazul în care oricare dintre aceste trei activități este considerată nesemnificativă și nu este estimată, acest lucru trebuie să fie justificat în mod corespunzător.

În cazul în care orice altă activitate ilegală este semnificativă în raport cu nivelul total al PIB/VNB, această activitate ar trebui să fie inclusă în estimări.

Cea mai recentă rundă de verificare a datelor referitoare la VNB în statele membre ale UE a fost finalizată în luna ianuarie 2012, când Comisia a comunicat statelor membre UE, că are rezerve cu privire la acuratețea VNB legată de contribuția la resursele proprii ale UE.

2. Activitățile efectuate în estimarea activităților ilegale

Pentru toate cele trei domenii ale activităților ilegale, s-au desfășurat următoarele acțiuni:

2.1. Identificarea surselor de date disponibile și contactarea instituțiilor furnizoare de date.

În această etapă, s-a pus accentul pe analizarea documentelor existente care contin recomandări elaborate de Eurostat și a studiilor și estimărilor din alte țări membre. În acest fel, cercetarea privind sursele de date disponibile a avut în vedere informațiile țintă specifice prevăzute spre a fi colectate.

2.2. Colectarea tuturor datelor disponibile; analiza și selectarea datelor relevante pentru elaborarea estimărilor.

În această etapă, s-a realizat inventarierea datelor oficiale existente.

2.3. Stabilirea metodologiei de estimare a activităților ilegale.

Cel mai recent document care s-a aflat la baza stabilirii metodologiei a fost cel elaborat de Eurostat.

În această etapă, autoritățile identificate ca furnizori de date au fost contactate pentru a organiza un grup de lucru. Obiectivul grupului de lucru a constat în:

- identificarea datelor;
- obținerea mai multor date /surse oficiale disponibile;
- obținerea unor puncte de vedere din partea experților

2.4. Realizarea estimărilor privind activitățile ilegale

Estimările preliminare au fost efectuate pentru a identifica impactul asupra PIB-ului, pe baza informațiilor existente și a ipotezelor de lucru.

2.5. Crearea unor surse de date, regulate și ocazionale, care să fie utilizate pentru estimarea activităților ilegale.

2.6. Calculul agregatelor care să fie incluse în compilarea uzuală a conturilor naționale; stabilirea impactului activităților ilegale asupra PIB

3. Cadru legal privind activitățile ilegale din România

În România, prostituția, producția și traficul de droguri, precum și contrabanda cu alcool și tutun sunt toate activități ilegale, în conformitate cu legea.

În această privință, niciuna nu a fost inclusă în conturile naționale până în prezent.

Traficul și consumul de droguri

Producția, distribuția și comercializarea de droguri ilegale sunt interzise în România în conformitate cu Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri și Legea 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope.

Contrabanda cu alcool și produse din tutun

Conform Legii nr. 86/2006 Art. 270. - (1) Introducerea sau scoaterea din țară, prin orice mijloace, a bunurilor sau mărfurilor, prin alte locuri decât cele stabilite pentru control vamal constituie infracțiunea de contrabandă și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Constituie, de asemenea, infracțiune de contrabandă și se pedepsește potrivit alin. (1):

a) introducerea în sau scoaterea din țară prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragere de la controlul vamal, a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, dacă valoarea în vamă a bunurilor sau a mărfurilor sustrate este mai mare de 20.000 lei în cazul produselor supuse accizelor și mai mare de 40.000 lei în cazul celorlalte bunuri sau mărfuri.

Prostituția

Conform Legea 61/1991 privind ordinea publică prevede că:

- atragerea de persoane, sub orice forma, savarsita in localuri, parcuri, pe strazi sau in alte locuri publice in vederea practicarii de raporturi sexuale cu acestea spre a obtine foloase materiale, precum si indemnul sau determinarea, in acelasi scop, a unei persoane la savarsirea unor astfel de fapte;

- acceptarea sau tolerarea practicarii faptelor prevazute la pct. 6) in hoteluri, moteluri, campinguri, baruri, restaurante, cluburi, pensiuni, discoteci sau in anexele acestora de catre patronii sau administratorii ori conducatorii localurilor respective; constituie contravenție.

4. Grupul de lucru pentru activități ilegale

În cadrul activităților desfășurate, un efort important a fost depus pentru organizarea Grupului de Lucru privind activitățile ilegale. Instituțiile identificate (private sau publice/instituții fără scop lucrativ) în prima etapă au fost contactate pentru a colabora în identificarea surselor de date.

B. Estimări ale activităților ilegale

1. Contrabanda cu tutun și alcool

1.1. Observații generale

În România s-au identificat: **Importuri ilegale, niciun export, nicio producție ilegală internă.**

Pentru estimarea contrabandei s-au luat în considerare numai cantitățile încadrate ca produse de contrabandă în conformitate cu legea.

Conform legislației în vigoare, contrabanda este considerată drept totalitatea mărfurilor nedecarate la frontieră, în valoare de peste 20.000 lei în cazul produselor supuse accizelor și mai mare de 40.000 lei în cazul celorlalte bunuri sau mărfuri .

Principalele instituții responsabile cu combaterea și prevenirea contrabandei sunt:

- Direcția Generală a Vămirilor;
- Poliția Română de Frontieră;
- Agenția Națională de Administrare Fiscală;

Pe lângă aceste instituții, au fost contactați producătorii de țigarete, aceștia fiind interesați în evaluarea vânzărilor și a pierderilor cauzate de contrabanda cu țigări.

1.2. Estimarea contrabandei cu tutun

Direcția Generală a Vămirilor este autoritatea care raportează bunurile confiscate (date cantitative) la frontierele României.

Produsele de contrabandă confiscate sunt distruse, acestea neintrând pe piață.

Agenția Națională de Administrare Fiscală raportează procentul contrabandei cu tutun în totalul pieței românești de tutun.

Estimarea contrabandei cu tutun pe baza ofertei

Pentru această metodă, au fost necesare și utilizate următoarele date :

- cantitatea de tutun de contrabandă capturată, din principalele zone vamale, date furnizate de poliția de frontieră;
- prețurile țigaretelor de contrabandă pe piețele de origine(sursa media);
- prețurile de vânzare a țigaretelor de contrabandă pe piața neagră internă(sursa media);
- informații referitoare la consumul intermediar(sursa media).

Informațiile privind țigaretetele vândute pe piața legală sunt obținute din declarațiile producătorilor (comunicate de presă) de țigaretete din România.

Datele privind procentele contrabandei cu tutun sunt în conformitate cu declarațiile oficiale ANAF (comunicate de presă) și studiile Novel Research cu privire la contrabandă.

Indicatorii estimați pentru contrabanda cu tutun sunt:

- importul;
- producția;
- consumul intermediar;
- valoarea adăugată brută;
- consumul final al gospodăriilor populației

Estimarea importului a constat în următoarele etape:

În prima etapă s-a estimat cantitatea totală de țigaretete de contrabandă folosind datele furnizate de ANAF privind procentul de contrabandă în total piață (legală+ilegală) și de producătorii legali (piață legală).

În etapa a doua cantitatea totală de țigaretete de contrabandă a fost repartizată pe zone vamale utilizând structura capturilor de țigaretete de contrabandă.

În etapa a treia pentru estimarea valorii contrabandei cu țigaretete s-au folosit prețurile de import (datele provin din surse diverse, de la mijloace de informare, magazine cu scutire de taxe vamale, sau prețurile oficiale de pe piața de origine),corespunzătoare fiecărei zone vamale.

În estimarea vanzarilor s-au utilizat structura capturilor și prețurile de vanzare pe piața neagră internă.

Consumul intermediar

Cea mai importantă componentă a consumului intermediar pentru contrabanda cu tutun este considerată a fi suma plătită către transportatorii(cărauși) țigaretelor.

Producția

Producția în contrabanda cu tutun este considerată a fi diferența dintre vanzări și importuri de tutun de contrabandă.

Consumul final al gospodăriilor populației

Conform recomandărilor Eurostat se presupune că bunurile de contrabandă sunt vandute direct gospodăriilor populației.

Utilizand aceasta ipoteză, se exclude posibilitatea ca o parte a bunurilor de contrabandă să intre în lanțurile legale de distribuție (vanzari cu amanuntul sau hoteluri si restaurante).

1.3. Contrabanda cu alcool

Contrabanda cu alcool nu este o componentă importantă a fenomenului de contrabandă.

Se presupune că alcoolul de contrabandă se vinde direct gospodăriilor populației.

Poliția de Frontieră, a furnizat informații privind capturile de alcool de contrabandă pe zone vamale.

Estimarea contrabandei cu alcool pe baza ofertei

Pentru această metodă, au fost necesare și utilizate următoarele date :

- vânzările totale de pe piața legală, de la producători;
- prețurile alcoolului de contrabandă importat și vândut,
- procentul vanzarilor de alcool de contrabandă în totalul vânzărilor;

Indicatorii estimați pentru contrabanda cu alcool sunt:

- importul;
- producția;
- consumul intermediar;
- valoarea adăugată brută;
- consumul final al gospodăriilor populației

Estimarea importului a constat în următoarele etape:

In prima etapă s-a estimat cantitatea totală de alcool de contrabandă folosind datele furnizate de producatorii legali privind procentul de contrabandă în total piață (legală+ilegală) și vanzarile pe piață legală.

In etapa a doua pentru estimarea valorii contrabandei cu alcool s-au folosit prețurile de import (datele provin din surse diverse, de la mijloace de informare, magazine cu scutire de taxe vamale, sau prețurile oficiale de pe piața de origine).

In estimarea vanzarilor s-au folosit preturile de vanzare pe piata neagră internă.

Consumul intermediar

Consumul intermediar s-a estimat pe baza unor ipoteze agreate de Eurostat.

Producția

Producția în contrabanda cu alcool este considerată a fi diferența dintre vânzări și importuri de alcool de contrabandă.

Consumul final al gospodăriilor populației

Conform recomandărilor Eurostat se presupune că bunurile de contrabandă sunt vandute direct gospodăriilor populației.

Utilizand aceasta ipoteză, se exclude posibilitatea ca o parte a bunurilor de contrabandă să intre în lanțurile legale de distribuție (vanzari cu amanuntul sau hoteluri si restaurante).

Impactul contrabandei cu tutun si alcool asupra PIB si VNB

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Contrabanda cu tutun-mil.lei	1058.4	1043.6	949.6	1634.9	706.6	715.5	724.5
Contrabanda cu alcool-mil.lei	51.0	55.1	75.1	67.4	94.2	116.8	144.8
Impact pe PIB -%	0.3	0.2	0.2	0.3	0.1	0.1	0.1
Impact pe VNB -%	0.3	0.2	0.2	0.3	0.1	0.1	0.1

2. Prostituția

2.1. Observații generale

În mod oficial, autoritățile publice recunosc că există un număr redus de cazuri de prostituție.

La nivel național, nu există suficiente informații oficiale cu privire la prostituție.

Conform recomandărilor Eurostat din estimările privind prostituția se exclude traficul de persoane.

Mai multe informații au fost obținute de la organizații non-profit, care au putut furniza date privind fenomenul analizat.

2.2 Metoda de estimare

Metoda folosită pentru estimarea producției este metoda ofertei conform recomandării Eurostat, luând în calcul numărul persoanelor practice și nivelul tarifelor practice.

Indicatorii estimați pentru prostituție sunt:

- producția;
- consumul intermediar;
- valoarea adăugată brută;

- consumul final al gospodăriilor populației;
- export

Din punct de vedere al timpului de lucru, sexul comercial poate fi considerat o activitate sezonieră, practicantele sexului comercial lucrând 43 de săptămâni pe an (ipoteze luate în calcul și de alte state membre) sau chiar mai puțin, în funcție de locul de desfășurare a serviciilor.

Producția

Producția obținută din practicarea sexului comercial este consumată de către gospodăriile populației.

Producția = Σ (nr practicante * preț mediu * nr clienți mediu zilnic * nr zile lucrătoare) pe locuri de desfășurare

Date privind numărul de practicante străine nu există, numărul acestora fiind apreciat ca fiind foarte mic și, în consecință, considerat neglijabil.

Consumul intermediar

Consumul intermediar a fost estimat ca procent din producție în funcție de locul de desfășurare.

Valoarea adăugată brută

Valoarea adăugată brută a fost calculată ca sold al contului de producție:

VAB = Σ (Producția – CI) pe locuri de desfășurare

Export

Există posibilitatea ca și turiștii străini sosiți în România să apeleze la servicii sexuale, valoarea acestora fiind considerată export de servicii.

Exportul de servicii s-a calculat pe baza unor ipoteze privind numărul consumatorilor de astfel de servicii din randul turiștilor străini sosiți în România și cazați în hoteluri în orașele București și Constanța.

Valoarea exportului de servicii rezultată este nesemnificativă.

Impactul prostituției asupra PIB și VNB

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Prostitutie- mil.lei	207.5	223.8	332.6	288.5	256.1	243.2	179.3
Impact pe PIB -%	0.05	0.04	0.07	0.06	0.05	0.04	0.03
Impact pe VNB -%	0.05	0.04	0.07	0.06	0.05	0.04	0.03

3. Producția și traficul de droguri

3.1 Observații generale

În comerțul global al drogurilor ilegale, România apare ca o zonă de import și consum.

Caracteristicile acestui fenomen în România:

- numai importuri
- producție internă ne semnificativă
- export ne semnificativ
- țară de tranzit pentru anumite droguri

Conform recomandărilor Eurostat, următoarele tipuri de droguri au fost luate în considerare :

- heroină;
- cocaină;
- marijuana;
- hașiș;
- amfetamină;
- ecstasy.

Sursele de date

Raportul național privind situația drogurilor în România, elaborat de Agenția Națională Antidrog (ANA) a fost principala sursă de date.

3.2. Estimare

Metoda de estimare folosită a fost metoda cererii.

3.2.1. Metoda cererii

Pentru estimarea indicatorilor macroeconomici aferenți consumului de droguri ilegale au fost necesare următoarele date:

- Prevalența consumului de droguri ilegale în ultimele 12 luni
- Informații cu privire la comportamentul consumatorilor pe tipuri de droguri (normă de consum, frecvențe, zile de consum).
- prețurile drogurilor vandute la nivelul străzii

- prețul drogurilor importate
- puritatea drogurilor importate
- puritatea drogurilor vândute la nivelul străzii

Estimarea consumului final de droguri

În estimarea consumului final de droguri s-au utilizat date privind tipul de consumatori (permanenți sau ocazionali), consumul zilnic, frecvența consumului și prețul de vânzare la nivelul străzii, pe tipuri de droguri.

Consum final = Σ (prevalență * populație) pe tipuri de droguri * Consum zilnic * Frecvență * Preț în stradă))

Importul de droguri a fost estimat ținând cont de cantitatea de droguri consumată, coeficientul de diluție și prețul de import al drogurilor, pe tipuri de droguri.

Import = Σ (cantitate droguri consumate /coeficient de diluție * preț import) pe tipuri de droguri

Producția (marja comercială) din traficul de droguri ilegale a fost calculată ca diferență între valoarea vânzărilor (consum final) și valoarea importurilor de droguri, pe tipuri de droguri.

Marja comercială = Σ (Vânzări – import), pe tipuri de droguri

Din datele obținute a rezultat că nivelul componentei consum intermediar este foarte redus, fiind astfel eliminat din calcul, considerat neglijabil.

Valoarea adăugată brută

Deoarece nu se contabilizează niciun consum intermediar, valoarea adăugată brută este egală cu producția.

Înregistrarea activităților privind consumul de droguri ilegale în conturile naționale:

PIB calculat prin metoda producției
<ul style="list-style-type: none"> • producția din vânzarea drogurilor importate este marja dintre prețul drogurilor la import și prețul drogurilor la nivelul străzii • nu se înregistrează consum intermediar pentru importul de droguri • producția este atribuită ramurii comerțului cu amănuntul • marjele comerciale sunt atribuite produselor farmaceutice

